

Livsmedelskontroll 2017

Uppföljning januari t.o.m. juli och prognos helår

Innehåll

Sammanfattning	2
Uppföljning av nämndmål.....	3
Extern samverkan.....	5
Planerad kontroll av befintliga anläggningar	7
Överförda kontroller från 2016	7
Tillverkningsanläggningar	7
Huvudkontor	8
Grossister och matmäklare	9
Dricksvatten	9
Restaurang och café	10
Butik och detaljhandel.....	10
Skola och omsorg.....	11
Kosttillskott och hälsokost	12
Lager, transport och övrigt.....	12
Kontroll av nyregistrerade anläggningar.....	13
Uppföljande kontroll vid konstaterade avvikelser	13
Kontroll och handläggning i utredningsärenden	14
Misstänkta matförgiftningar.....	14
Klagomål och information om avvikelser.....	14
RASFF	15
Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	15

Sammanfattning

Arbetet fortlöper med enbart mindre avvikelser från planen och de mål som satts upp för livsmedelskontrollen kommer i stort sett uppnås. Under året har nya arbetssätt utvecklats och planering och uppföljning av verksamheten baseras för första gången på en kontrollplan för livsmedelskontrollen som togs fram i verksamhetsplaneringen. Denna uppföljning relaterar till målen i kontrollplanen. På grund av viss personalbrist antas 200 av årets kontroller inte kunna genomföras. Detta motsvarar 750 kontrolltimmar, vilket i sin tur motsvarar kostnaden för det underskott av personal som avdelningen haft under årets första månader (två årsarbetskrafter). Med avdelningens nya arbetssätt kan de framflyttade kontrollerna styras för att få minsta möjliga påverkan på livsmedelssäkerheten och avdelningens resultat. Avdelningens ledningsgrupp arbetar också aktivt och långsiktigt för att rekrytera och behålla medarbetare. På grund av detta prognosticeras en kontrollskuld på knappt 3% av den totala kontrolltiden 2017 inför 2018. Den kontrollskuld som fördes in i 2017 (219 verksamheter) har, så långt som möjligt, slutförts.

Särskilda satsningar under 2017

Under 2017 genomförs fyra kontrollblock, där avdelningens inspektörer genomför samma typ av kontroller under en kortare tidsperiod. Fördelen med detta arbetssätt är att genom att kontrollmetodiken förbättras och samsynen för svåra avvägningar diskuteras strukturerat. Resultaten från kontrollerna kan också presenteras samlat och kompetensen hos inspektörerna höjs. De områden som kontrolleras i block 2017 är allerikost i skolor, näringsdeklaration och hållbarhetsmärkning, köttantering i butik samt tillsatser hos importörer.

Uppföljning av nämndmål

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål för livsmedelskontrollen finns i verksamhetsplanen (VP). Målen för 2017 är:

- 1. Utföra kontroll som säkrar att de livsmedel som saluhålls och serveras i staden är trygga**
- 2. Förvaltningen ger en god service och bedriver tillsyn med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i staden**
- 3. Utföra tillsyn motsvarande avgiften**

Mått 1: Antal kontrollerade anläggningar och antal kontroller

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	7000	3635	6700
Antal utförda kontroller	10150	4795	9400

Trots att utfallet för det första halvåret är tillfredsställande så kommer sannolikt inte alla kontroller att kunna genomföras under året eftersom det föreligger vakanser under hösten:

- Uppskattningsvis 350 kontroller kommer inte att kunna genomföras på grund av att verksamheten hinner upphöra.
- Uppskattningsvis 200 anläggningar som registreras under oktober-december kommer vid behov att prioriteras ner och kontrolleras inte under 2017.
- Cirka 200 planerade kontroller som skulle ha utförts under 2017 kommer att föras över till 2018. De kontroller som skjuts fram gäller caféer och snabbmatsrestauranger som har låg risk och inte får kontroll varje år. Dessa verksamheter, som ska kontrolleras en gång per två år kontrolleras alltså 2018 istället för 2017.

Med denna prioritering minimeras effekterna av att inte alla kontroller i kontrollplanen genomförs inom verksamhetsåret.

Mått 2: Skyndsam handläggning av information om misstänkta avvikelser

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Klagomål handläggs inom 14 dagar	90 %	95 %	95 %
Misstänkta matförgiftningar handläggs senast följande dag	80 %	81 %	80 %

Mått 3: Uppföljning av avvikelser

Mål och anläggningstyp	Mål antal kontroller	Utfall t.o.m. 30 juni	Mål andel åtgärdade	Andel åtgärdade t.o.m. 30 juni
Säker nedkylning - Restaurang	2000	1324	80 %	69 %
Säker allergikost - Skola och omsorg	1000	725	100 %	70 %
Spårbart kött - Restaurang - Butik - Grossist - Tillverkare	1000	1166*	80 %	50 %
Säkra kosttillskott - Kosttillskottsanläggningar	50	35	100 %	50 %
Sann information - Restauranger - Tillverkare	500	1407**	100 %	33 %
Säker allergimärkning - Tillverkare	100	36	100 %	20 %

När nämndens inspektörer konstaterar avvikelser från lagstiftningen ska dessa följas upp för att säkerställa att bristerma blir åtgärdade. Nämnden har pekat ut sex krav som särskilt viktiga för livsmedels-säkerheten, dessa utgör verksamhetens indikatorer för uppföljning: säker nedkylning, säker allergikost, spårbart kött, säkra kosttillskott, sann information och korrekt allergimärkning. När vi konstaterar avvikelser från dessa krav ska avvikelserna normalt följas upp samma år.

Generellt är avvikelseuppföljningen av naturliga skäl mest relevant att följa upp vid årets slut eftersom de släpar efter övriga kontroller. Jämfört med tidigare år har fler uppföljande kontroller gjorts hittills under året.

* Avvikelse *spårbart kött*. Kontroller kan ha registrerats fel, så att det i vissa fall inte är indikatorn utan allmän spårbarhet som är kontrollerad och registrerad, detta behöver förtydligas i instruktionen till handläggarna. Kontrollerna av spårbarhet har ökat i år, ett resultat av framtagandet av kontrollplanen där det är tydligt vad som ska kontrolleras.

**Avvikelse *sann information*. Under året har det beslutats att indikatorn ändras så att målsättningen inte längre är att alla avvikelser ska följas upp samma kalenderår som de upptäcks, i de fall där den konstaterade avvikelsen inte bedöms utgöra en risk för konsumenten.

Mått 4. Utföra tillsyn motsvarande avgiften

	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Debiterad årlig kontrollavgift 2017 motsvarande timmar	+16100	+27750
Överförda medel från 2016, motsvarande timmar	+800	+800
Utförd planerad kontroll, timmar	-14300	-25000
Utförda överförda kontroller 2016, timmar	-800	-800
Förbetald kontrolltid som används till annan kontroll än ”planerad”, se nedan	-1100	-1900
Kontroll som överförs till 2018, timmar		-750

En stor del av kontrollen debiteras i förskott, med årlig avgift för livsmedelskontroll. Denna avgift ska finansiera den regelbundna kontroll av anläggningarna som vi kallar ”planerad kontroll”.

Regeringen har beslutat att avgift ska betalas med helt belopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs. Det innebär att nämnden inte alltid kan utföra tillsyn motsvarande avgiften mot det enskilda företaget, eftersom verksamheter som är registrerade när året börjar och därför betalar kontrollavgift ibland har upphört innan kontroll har genomförts. Detta avgiftssystem skapar en instabilitet eftersom många verksamheter förändras eller lägger ner under året, efter det att avgiften betalats.

Extern samverkan

Livsmedelskontrollen samverkar framför allt med andra myndigheter som bedriver livsmedelskontroll, men även med myndigheter/organisationer som verkar inom andra områden. En representant för livsmedelskontrollen i Stockholms stad fungerar som ordförande för SILK, Samverkan i livsmedelskontrollen i Stockholm, en del av Miljösamverkan i Stockholms län. På detta sätt kan vi bidra med kunskap och resurser för samordning och samsyn bland länets kontrollmyndigheter. Livsmedelskontrollen samverkar även internt inom Miljöförvaltningen och andra delar av Stockholms stad. Att samverka med andra är ett sätt för Livsmedelskontrollen i Stockholm att bidra till att stärka och utveckla den nationella livsmedelskontrollen.

Samtliga samverkansaktiviteter kommer genomföras under 2017.

Samverkan	Syfte	Samarbete med	Status
Spårbarhet (lamm, kyckling, Kalix löjrom)	Kontroll	SILK	Pågår
Arbetsgrupp för kompetensförsörjning	Utveckling	SILK	Klar
Länsgemensam provtagningsplan	Kontroll	SILK	Pågår
Referensgrupp nationell kontrollplan	Styrning	SLV och SJV	Pågår
Arbetsgrupp för utvärdering av kontrollens effekt	Utveckling	SILK	Pågår
Sakområdesgrupper för fisk- och köttanläggningar	Utveckling/ kontroll	SLV och Göteborg	Pågår
Nationell kosttillskottsutbildning	Utveckling	Nationellt (kommuner), branchen, Läkemedelsverket	Klar
PRODIS (samverkan mot droger)	Styrning	Polisen, idrotten	Pågår
”Matfusk” (metodutveckling)	Kontroll/ Utveckling	Polisen, SLV, LST	Pågår
Internrevisioner	Internkontroll	SILK	Pågår
Samordnad kosttillskottskontroll via Livsteck.net	Kontroll	Nationellt (kommuner)	Klar
Referensgrupp GMO	Styrning	SLV	Klar
Inspektörsytbyte – Studiebesök	Utveckling	SÖVU	Planerad
Nätverk 853-anläggningar	Styrning/ kontroll	SLV Team Östra Svealand	Pågår
Referensgrupp E-utbildning kemiska risker	Kontroll/ Utveckling	SLV	Planerad
Livssamverkan	Styrning	Nationellt (kommuner), SLV och SKL	Pågår
Storstadsnätverket	Styrning/ kontroll	Göteborg, Malmö, Uppsala och SLV	Pågår
Kontrollrapportsprojekt	Utveckling/ likriktning	Göteborg, Malmö, Uppsala och SLV	Pågår
Avvikelsesprojekt	Utveckling/ likriktning	Göteborg, Malmö, Uppsala och SLV	Pågår
Nationell huvudkontorskontrollgrupp	Kontroll	SLV samordnar	Pågår

Planerad kontroll av befintliga anläggningar

Överförda kontroller från 2016

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	219	200	200
Antal kontroller	219	200	200

Vid årets början fördes 219 av 2016 års kontroller över till 2017. Av dessa har i princip alla kontroller antingen utförts eller så har verksamheten upphört.

En liten andel av de överförda kontrollerna kommer inte vara möjliga att genomföra. Förvaltningen bedömer att flertalet av dessa verksamheter bedrivs inte under 2017. Kontrollskulden från 2016 anses därför vara avslutad.

Tillverkningsanläggningar

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	160	120	140
Antal kontroller	500	255	480

Några anläggningar har upphört, men förutom det kommer alla planerade kontroller att utföras.

Effektmål

Effektmålen *korrekt allergimärkning*, *sann information* och *spårbart kött* är relevanta för många av tillverkningsanläggningarna.

Allergimärkning: På 36 kontroller har det konstaterats 5 avvikelser. Avvikelsena har bestått i att allergener som ingick i produkten inte deklarerats (2 fall) samt att allergener inte är framhävda med fetstil i innehållsförteckningen (3 fall). Hittills är uppföljning gjord endast i ett av fallen.

Sann information: Vid 24 kontroller har ”sann information” kontrollerats. Avvikelser konstaterades i fyra fall, och dessa gällde:

- "Pistage och mandelbotten" innehöll ej pistage.
- Produkt uppgavs vara "ekologisk" trots att tillverkaren inte är certifierad.
- Försäljning av gamla livsmedel som färska; bäst före-datum flyttades fram med flera år vid omförpackning av essenser.
- "Fetaost" var inte fetaost (inte ens ost), "kycklingkorv" var inte gjord av kyckling utan av kalkon.

Att allergimärkning och sann information inte granskats vid alla kontrollerade anläggningar beror dels på att alla inte producerar sammansatta livsmedel eller livsmedel med ”mervärdespåståenden”, dels att många av anläggningarna får flera besök under året och har så kallad ”individuell plan” där det är upp till handläggaren att bestämma när under året detta ska kontrolleras. Detta följs upp löpande med respektive handläggare.

Spårbart kött: Vid 60 kontroller på tillverkningsanläggningar har spårbart kött kontrollerats. I 9 fall bedömdes kraven för spårbarhet inte vara uppfyllda, 5 av dessa avvikelser är uppföljda och åtgärdade. Avvikelserna gäller i de flesta fall bristande intern spårbarhet, d.v.s. företaget kan inte koppla ihop det utgående köttet med vilket parti inköpt råvara det kommer ifrån.

Näringsdeklaration och hållbarhetsmärkning

Under våren och försommaren kontrollerades 42 tillverkningsanläggningar med särskilt fokus på näringsdeklaration och hållbarhetsmärkning i ett kontrollblock, något som tidigare inte kontrollerats strukturerat. Vid knappt hälften av kontrollerna har avvikelse från reglerna konstaterats. Bristerna är oftast mindre, som i vilken ordningsföljd informationen presenteras eller att företagen har missat en obligatorisk parameter. I tre fall saknades näringsdeklaration, och i tre fall hållbarhetsmärkning, där förvaltningen bedömde att det skulle finnas. Ett föreläggande har utfärdats, det gällde en produkt där företagaren och förvaltningen gjorde olika tolkningar av om produkten kan anses omfattas av undantaget för ”lokal” försäljning. Generellt hittades fler avvikelser än vid vanlig livsmedelskontroll.

Förvaltningen har fått en bild av hur näringsdeklaration och hållbarhet beräknas och vilka verksamheter i Stockholms stad som omfattas av kraven.

Huvudkontor

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	60	31	60
Antal kontroller	70	33	60

Alla planerade huvudkontorskontroller kommer att bli utförda under 2017. Huvudkontorskontrollerna är prioriterade eftersom kontrollen där gör nytta för ett stort antal konsumenter och effekten av kontrollen gör nytta för alla de livsmedelsverksamheter som handlar med huvudkontorets varor.

Alla anläggningar får ett besök oavsett hur mycket kontrolltid de har. Anläggningar med mer kontrolltid får mer omfattande kontroll och därmed går all kontrolltid vid en inspektion/revision. Detta tillvägagångssätt var inte aktuellt när planen togs fram.

Fokusområdet för huvudkontorskontrollen 2017 är säljande påståenden, allergeninformation, spårbarhet och ingående tillsatser i livsmedlen. Ett huvudkontor har förelagts att ändra sin märkning eftersom de använder sig av ett vilseledande varumärkesnamn. Övriga avvikelser har åtgärdats genom åtgärder från företagen.

Effektmål

Ingen av indikatorerna mäter specifikt kontrollen av huvudkontor. Huvudkontor för restaurang- eller kafekedjor omfattas dock *sann information* om utformningen av livsmedelsinformation styrs ifrån huvudkontoret. I de fall där avvikelser gällande livsmedelsinformation konstateras på en servering där informationen utformas av ett huvudkontor drivs avvikelsen på huvudkontoret. Detta leder till att om serveringen själva inte ansvarar för utformningen av livsmedelsinformationen kommer därför uppföljningen vänta tills huvudkontoret har vidtagit åtgärder.

Att de tillsatser som används är tillåtna har inte kontrollerats vid samtliga kontroller där det är relevant trots att detta är en fokusområde för 2017. Detta kommer att följas upp särskilt under den sista tertialen för att se att vi kontrollerar att de tillsatser som används är tillåtna och deklarerade på rätt sätt i ingrediensförteckningen.

Grossister och matmäklare

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	330	85	300
Antal kontroller	330	90	300

Många grossister ska kontrolleras i höst, när vi genomför ett kontrollblock med fokus på importörer. Några verksamheter har upphört, dessutom är det problematiskt att besöka kontorsverksamheter, som inte har någon öppettid för allmänheten och där personalen inte är på plats så att det går att göra oanmälda kontroller. Vissa företagare håller sig undan, svarar inte på våra kontaktförsök och det är då praktiskt svårt att genomföra kontroll.

Effektmål

Indikatorn *spårbart kött*: 25 kontroller har gjorts och vid 3 av dessa konstaterades avvikelser från lagstiftningen. Avvikelseerna har främst gällt intern spårbarhet, d.v.s. företagen kan inte säkerställa kopplingen mellan inköpt och utlevererad produkt.

Dricksvatten

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	1	1	1
Antal kontroller	4	3	4

De få dricksvattenanläggningarna i Stockholms stad har kontrollerats enligt plan, utan större avvikelser. Revision har genomförts på Stockholm vatten och avfall och en högvattenreservoar har kontrollerats.

Restaurang och café

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	3800	1890	3500
Antal kontroller	5000	2155	4600

Serveringar är en verksamhetstyp med stor omsättning, och många anläggningar som upphör innan de har hunnit få sin planerade kontroll. Avdelningen har prioriterat ner 190 anläggningar som ska ha kontroll vartannat år och som preliminärt kommer att besökas 2018 istället för 2017, om behov av prioritering uppstår på grund av personalbrist.

Effektmål

Indikator för säker nedkylning, sann information och spårbart kött har kontrollerats över och enligt plan. Uppföljningen av sann information släpar på grund av nya direktiv att i de fall det som inte bedöms som en risk för konsumenterna kan uppföljningen vänta till nästa planerade kontroll, vilket betyder att denna kontroll kan komma att ske 2018.

Butik och detaljhandel

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	360	210	340
Antal kontroller	510	236	490

Fokus för butik och detaljhandel ska vara märkning och spårbarhet. En stor del av kontrollerna kommer att genomföras under hösten i samband med kontrollblocket med fokus på kötthantering i butik. Övriga butikskontroller sker löpande och fokuserar på korrekt allergimärkning, sann information, spårbart kött.

Effektmål

Indikator spårbart kött, under våren har 42 kontroller genomförts där spårbarhet kött har kontrollerats. Av dessa konstaterades brister vid sex kontroller och hälften har åtgärdats. Under hösten kommer fler kontroller genomföras i samband med riktad kontroll på köttantering i butik.

Särskilda satsningar under 2017

Under hösten genomförs ett kontrollblock där ca 150 butiker med hantering av oförpackat kött och fisk ska kontrolleras. Kontrollerna kommer att ha särskilt fokus på om hanteringen uppfyller de särskilda reglerna om spårbarhet, information och hygien för animalier.

Skola och omsorg

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	1000	800	1000
Antal kontroller	1200	847	1200

De flesta av stadens skolor kontrollerades i kontrollblocket allergikost i skolan i början av året. Övriga omsorgsanläggningar kontrolleras kontinuerligt under året. Kontrollerna förväntas kunna göras enligt planen eftersom det inte är någon stor omsättning på dessa verksamheter.

Effektmål

Indikator för *allergikost*: 204 kontroller genomfördes under februari i kontrollblocket allergikost i skolor. I Stockholms stads skolor serveras dagligen flera tusen portioner allergikost. För att tillaga allergikost krävs ett kök med rätt förutsättningar, tydliga rutiner och personal med kunskaper i hantering av mat till allergiska barn. Miljöförvaltningen har under februari 2017 kontrollerat 204 kök med fokus på allergikosthantering. På majoriteten av de skolor som inspekterades fungerade hanteringen av allergikosten väl, problemen fanns på stora leveranskök samt i matsalarnas salladsbufféer. I 58 kök fanns avvikelser rörande allergikosten och i 34 av dessa kök var bristerna så allvarliga att det krävdes en extra kontroll. I två av köken lades förbud mot att hantera och tillaga allergikost. Det är allvarligt när det brister i hantering av allergikost. Det tyder på bristande kompetens hos den som hanterar allergikost och bristfälliga rutiner, eller att de rutiner som finns inte följs. Resultaten har rapporterats till nämnden i en projektrapport. Som en följd av den nya metodiken i kontrollblocket är andelen avvikelser gällande allergikost högre än tidigare år.

Den stora mängden anläggningar i verksamhetstypen utgörs av förskolor. Majoriteten av dessa får ett kontrollbesök per år och även här är det hanteringen av allergikost som är fokusområde och effektmål. Den kontrollmetodik som utvecklades under skolblocket kommer i viss utsträckning kunna användas även på förskolorna.

Kosttillskott och hälsokost

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	70	56	60
Antal kontroller	90	56	60

Området skiljer sig mycket från övriga delar av livsmedelskontrollen (lagstiftning och kontrollmetodik) och kräver därför specialistkompetens. På grund av personalomsättning och kompetensförluster beräknas 10 kontroller överföras till 2017.

Alla anläggningar får ett besök oavsett hur mycket kontrolltid de har. De anläggningar med mer kontrolltid får mer omfattande kontroll och därmed används all årlig kontrolltid till inspektion/revision. Detta tillvägagångssätt var inte aktuellt när planen togs fram.

Medicinska påståenden är prioriterat att kontrollera under 2017 och detta har lett till tre förelägganden om att upphöra att göra medicinska påståenden. Inget av dessa har ännu följts upp men beräknas vara uppföljda innan året är slut.

Effektmål

Minst 50 kontroller planeras under 2017 för att kontrollera om kosttillskott innehåller ingredienser som gör det skadligt för konsumenten. Av dessa har 32 kontroller genomförts vilket resulterat i att 11 kosttillskott har förbjudits att säljas, 9 som innehåller den otillåtna ingrediensen agmatinsulfat och 2 med andra otillåtna ingredienser. En av verksamheterna drog omedelbart bort produkten från försäljning och i övriga fall belades produkterna med saluförbud. Merparten av dessa har följts upp, och de som ännu inte har följts upp kommer att ha följts upp innan året är slut.

Lager, transport och övrigt

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	40	3	15
Antal kontroller	40	3	15

Många av anläggningarna som var klassade som ”övrigt” vid planens framtagande har klassats om. Ungefär 20 hemtjänstverksamheter var klassade som ”övrigt” men är idag klassade som ”Skola omsorg”. En osäkerhet kring huruvida cykelbud är att betrakta som livsmedelsföretagare förelåg vid planens framtagande. Senare gjordes bedömningen att cykelbud normalt inte är att betrakta som livsmedelsföretagare. Därmed återstår ca 15 företag, huvudsakligen matdemonstratörer, att kontrollera.

Kontroll av nyregistrerade anläggningar

	Mål	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	900	370	700
Antal kontroller	1000	403	800
Utförda kontrolltimmar, med timdeb	2000	963	2000
Utförda kontrolltimmar, finansierade med årlig avgift		191	350

Eftersom vi sannolikt inte kommer att ha tillräckligt med personal på plats för att utföra all kontroll vi planerat i år så kommer vi att prioritera ner kontroller av verksamheter som registreras under oktober t.o.m. december. Ett flertal verksamheter har anmält registrering, men har inte startat sin verksamhet. Avdelningen räknar med att göra 200 kontroller färre än planerat på nyregistrerade verksamheter. Trots det kommer vi enligt prognos att utföra alla planerade kontrolltimmar. Det förklaras med att vi från och med i år har gjort ett ställningstagande att kontrollerna av de nyregistrerade verksamheterna ska vara grundligare än ordinarie kontroller och att överskjutande tid får finansieras med årliga kontrollavgifter från företag som läggs ner innan den planerade kontrollen kunnat utföras.

Jämfört med tidigare år har betydligt fler kontroller av nyregistrerade anläggningar utförts under första halvåret. Det medför att vi i år frigör tid för planerade kontroller under andra halvåret. Dessutom ger det ett jämnare flöde av inkomsterna och minskar stressen mot slutet av året. Detta är ett resultat av avdelningens nya arbetssätt.

Uppföljande kontroll vid konstaterade avvikelser

	Mål/prognos	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal kontrollerade anläggningar	900	450	900
Antal kontroller	1000	495	1050
Utförda kontrolltimmar	2000	1030	2200
Andel kontroller som kräver extra kontroll	12 %	12 %	12 %
Antal beslut om föreläggande, förbud eller omhändertagande	100	67	110

Att följa upp att avvikelser blir åtgärdade är helt avgörande för en myndighet som bedriver livsmedelskontroll. Oftast räcker det med att påtala avvikelserna för företagen. Att rättelse gjorts kan följas upp vid nästa planerade kontroll. Andra

gångar krävs en extra kontroll för att följa upp att bristerna rättats till, och ibland är det nödvändigt med sanktioner. Alla sanktioner rapporteras till nämnden regelbundet. Antalet extra kontroller kommer att öka något jämfört med plan, vilket delvis kan förklaras med ökat antal spårbarhetskontroller, där vi i flera fall påträffat produkter utan spårbarhet som belagts med saluförbud eller omhändertagits.

Jämfört med tidigare år har fler uppföljande kontroller gjorts under första halvåret, trots att det är ungefär samma andel kontroller med omdömet ”extra kontroll krävs”. Det innebär alltså att avvikelser följs upp snabbare, vilket är positivt. Det frigör också tid för planerade kontroller under andra halvåret, och ger ett jämnare flöde av inkomsterna.

Kontroll och handläggning i utredningsärenden

Utredningsärenden är händelsestyrda och därför beroende av omvärlden, men tillgängligheten för kontakt med livsmedelskontrollen är också av betydelse för hur många ärenden som kommer in.

Misstänkta matförgiftningar

	Mål/prognos	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal ärenden	800	628	1150
Antal kontroller	140	60	120
Handläggningstid finansierad med timavgift	100	36	80
Handläggningstid finansierad med årlig avgift	700	320	700

Att färre kontroller görs trots att fler anmälningar kommer in beror på att avdelningen styrt över mot en mer ”intelligent” bedömning av anmälningarna. Tidigare har vi gått mer strikt på att om mer än en person blivit sjuk ska en inspektion göras. Nu prioriterar vi ärendena på andra sätt för att använda resurserna på mest effektivt sätt. Det handlar t.ex. om att värdera sannolikheten i att symptomen beror på den misstänkta maten, och att ibland välja andra åtgärder än inspektion, t.ex. telefonsamtal med verksamhetsutövaren.

Klagomål och information om avvikelser

	Mål/prognos	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal ärenden	600	576	1010
Antal kontroller	250	115	250

Handläggningstid finansierad med timavgift	100	108	200
Handläggningstid finansierad med årlig avgift	800	392	800

Antalet ärenden rörande utredning av information om avvikelser har ökat markant i år. Anledningen är dels att vi har lanserat en app där allmänheten kan anmäla brister i livsmedelshantering (Livsmedelskollen), och dels att vi har strukturerat hanteringen av information som dyker upp i samband med kontroll på ett annat objekt, t.ex. att man vid kontroll i butik ser felmärkta livsmedel där den anläggning som ansvarar för märkning av produkten är en annan anläggning i Stockholm. Den typen av ärenden tas nu omhand på samma sätt som klagomål från allmänheten.

RASFF

	Mål/prognos	Utfall t.o.m. 31 juli	Prognos helår
Antal ärenden	60	23	60
Antal kontroller	10	1	5
Handläggningstid finansierad med årlig avgift	100	146	300

De kontroller som görs med anledning av RASFF görs oftast i ett annat ärende. Att handläggningen tar mer tid än prognostiserat trots att vi har fått in färre ärenden beror på att vi inte följt upp nedlagd tid för ärendetypen tidigare och därför satt målet för lågt.

Uppföljning och utvärdering av kontrollen

För uppföljning av kontrollens effekt används för första året kontrollplanens indikatorer, se tabell Uppföljning av avvikelser per indikator ovan.

För uppföljning av verksamhetens kvalitet har avdelningen en kvalitetssäkringsgrupp som löpande arbetar med att säkerställa att rutiner för arbetet finns, är kända av alla medarbetare och följs i det dagliga arbetet. Kvalitetssäkringsgruppen genomför internrevisioner varje år, både av den egna verksamheten och i utbyte med andra myndigheter. Under 2017 revideras kontroll utifrån EG-förordning 854/2004, handläggning av provtagning samt handläggning av klagomål.

Verksamheten har också reviderats av Livsmedelsverket den 31/5. Vid revisionen konstaterades att livsmedelskontrollen i Stockholms stad i de flesta avseenden uppfyller lagstiftningens krav och revisorerna lyfte flera positiva exempel från verksamheten: mobilappen Livsmedelskollen, avdelningens internrevisionssystem och avdelningens samverkansarbete. Man konstaterade också att livsmedels-

kontrollen i Stockholm kommit långt i sitt arbete att följa upp kontrollens effekt genom mål och indikatorer. Livsmedelsverket ansåg att miljöförvaltningen i stort uppfyller lagstiftningens krav på offentlig kontroll men noterade följande avvikelser:

1. Miljöförvaltningen saknade en fastställd kompetensförsörjningsplan med utgångspunkt i förordning (EG) 882/2004 och LIVFS 2005:21
2. Kontrollens resultat var otydligt i några granskade kontrollrapporter och bedömdes inte uppfylla kraven i artikel 9 i förordning (EG) 882/2004.

Framtagandet av kompetensförsörjningsplan pågår inom nätverket SILK. Tydliga instruktioner för hur vi får uttrycka oss i våra kontrollrapporter har tagits fram och dessa har förts in i vår handbok. Handboken är en manual för hur vi arbetar på avdelningen för livsmedelskontroll och alla medarbetare förväntas läsa och arbeta enligt denna handbok. En rutin för kvalitetskontroll av kontrollrapporterna finns på plats, enhetscheferna läser 10 slumpmässigt utvalda rapporter från alla enhetens medarbetare varje år. Medarbetarna läser också varandras rapporter och vid varje avdelningsmöte diskuteras bedömningar för att skapa samsyn kring svåra frågor. Det kommande året ska fokus för dessa stickprovskontroller vara på de otydligheter som Livsmedelsverkets revision identifierat för att säkerställa att instruktionerna i handboken följs.

Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra avdelningens arbetsprocesser. De nya arbetssätten har utvärderats initialt under våren 2017 och förändringar har genomförts under sommaren. I arbetet med VP2018 fortsätter detta förbättningsarbete.